

[mgr inż. arch. Natalia Bąkowska](#)

Praca magisterska: „Projekt zespołu teatralno-filmowego w Łodzi jako eksperymentalna koncepcja teatru XXI wieku”

Dynamicznie rozwijająca się XIX- wieczna Łódź, czasy swojej świetności zawdzięcza przemysłowi tekstylnemu. Dziś, kiedy łódzkie tradycje włókiennicze są już jedynie piękną historią, **obiekty pofabryczne mają szansę zyskać nowe życie**. Mając na uwadze unikalny charakter Łodzi, na lokalizację projektu dyplomowego wybrano **zespół dawnej gazowni kompleksu fabrycznego Karola Scheiblera przy Wodnym Rynku**.

Z kolei pomysł na adaptację i rozbudowę tego obiektu na funkcję kultury, wyniknął z lokalizacji obiektu, a także z przeszłości Łodzi i związanego z nią niewykorzystanego w pełni potencjału. **Miasto posiada bogatą przeszłość filmową** oraz intensywny, acz krótkotrwały, okres zainteresowania teatrem. Postanowiono stworzyć obiekt, oferujący twórcom nowe możliwości. **Projekt stanowi pewnego rodzaju eksperyment, polegający na wykreowaniu przestrzeni multifunkcyjnej spełniającej wymagania XXI wieku**. Obecnie, twórcy w zdecydowanej większości przypadków pracują na zapożyczonym z epoki baroku wzorcu, który dla współczesnej inscenizacji jest obcy i znacząco ograniczający. **Z tego powodu postanowiono spróbować odpowiedzieć na potrzeby twórców teatru XXI wieku**.

Projekt traktuje problem współczesnego budynku teatralnego w sposób niekonwencjonalny. Po pierwsze **łączy funkcję teatru z jakże bliskim mu kinem**. Obecnie coraz częściej można zaobserwować przenikanie się tych dwóch sztuk. Z jednej strony twórcy teatralni coraz częściej wspierają się projekcjami, z drugiej powstają kameralne, zamknięte w jednej przestrzeni dzieła filmowe.

Projekt **zrywa z barokowym modelem sceny pudełkowej** z kieszeniami scenicznymi, oferując w zamian otwartą przestrzeń. Zaplecze techniczne nie jest sztywno przywiązane do sceny, tworzy odrębne organizmy.

Ponad to projekt **bazuje na przestrzeni wielofunkcyjnej**, nie rozgraniczając jednoznacznie przestrzeni sceny od widowni. Proponowany obiekt daje możliwość urządzenia zarówno klasycznej sceny z amfiteatralną widownią parteru i balkonem, jak i całkowicie odmiennego w formie teatru symultanicznego. Znaczne wysokości kondygnacji umożliwiają zlokalizowanie terenów gry na różnych poziomach widoczności. Szerokie przestrzenie foyer, obszerne klatki schodowe, a także otwierane ściany świadczą o znacznym potencjale inscenizacyjnym projektu. Wszelkie adaptacje przestrzeni nie wymagają zastosowania żadnych skomplikowanych mechanizmów. Swoista płynność i wrażenie nieskończoności obszaru teatralnego umożliwia jego swobodne komponowanie.

Zespół może obsługiwać różnorodne wydarzenia teatralne i filmowe. W zależności od potrzeb może funkcjonować bardziej jako jednostka teatralna (po zamianie sal kinowych na kameralne sale teatralne) bądź kinowa (poprzez przekształcenie głównej sali teatralnej w kinową). Wyżej wymienione adaptacje sprowadzają się jedynie do prostych zabiegów (spuszczenie ekranu projekcyjnego, wydzielenie przestrzeni kotarą akustyczną).

Z kolei relatywnie rozległy teren zielony umożliwia stworzenie w jego obrębie letniej sceny teatralnej bądź kina letniego. Multifunkcjonalizm obiektu sprawia, że może on aktywnie uczestniczyć w organizacji festiwalu oraz premier teatralnych i filmowych.

Zdaniem autora **teatr XXI w. to nie naszpikowane technologią pudełko, tylko unikalna przestrzeń posiadająca ducha miejsca i czasu**. Tylko takie miejsce jest w stanie zagwarantować niepowtarzalny, wyjątkowy odbiór sztuki, a tym samym ponownie zainteresować widza teatrem.

Autor: **Natalia Bąkowska** (nataliabakowska91@gmail.com)

Promotor: dr inż. arch. Wojciech Saloni-Marczewski